

NOVICE

kmetijskih, rokodelnih in narodskih reči.

Odgovorni vrednik *Dr. Janez Bleiweis.*

Teka IX

V sredo 26. svečana (poznozimna) 1851.

List 9.

Naznanilo **„Živinozdravništva“.**

Pervi dve poli 1. dela „živinozdravništva“ ki obseže „nauk zdrave in bolne kopita podkovati in kopitne bolezni ozdravljati“, ste z enajsterimi podobami vred na svitlo prišle, in se dobite v tiskarnici g. Blaznika po napovedani šegi, namreč:

Vsak g. naročnik, ki je prinapovedu svojiga naročila kaj čez 40 kr. (ki veljajo za plačo poslednjih 10 pól) odrajtal, bo prejel po pošti ali po pošlu, kakor je naročil, toliko pol, kolikor jih je že plačal.

Tisti g. naročniki pa, ki so le z 40 krajcarji za poslednjih 10 pól v versto naročnikov stopili, so naprošeni, da naj v frankiranih pismih, pošlejo za prvi 2 pól naravnino, namreč za vsako polo 4 krajc. (pošto se prikladajo brez plačila), ako hočejo na svitlo dane pôle v tiskarnici sami ali po poslih prejeti. Tisti g. naročniki pa, ki bojo izdane liste po pošti v predpisanim zavitku prejeli, naj prilože za vsako pól še 1 krajc. za poštnino, da bojo potem zamarkane liste brez plačila dobivali.

Vsak teden bo sledila 1 pól. Ker bi utegnulo marsikterimu g. naročniku nadležno biti, vsak teden sproti te krajcarje pošiljati, bi bilo mende prav, ako bi se naročnina na enkrat saj za 4 ali 5 pól ali še za več poslala.

Novim naročnikom „Novic“, ki morebiti lanskiga oznanila teh bukev niso zvedili, damo na znanje, da knjiga pod imenom „Živinozdravništvo“ bo obsegla celò vse nauke, ki zadevajo živino o bolnim in zdravim stanu, in bo razdeljena v 10 delov, ki bojo takole sledili:

- 1) nauk podkovanja zdravih in bolnih kopit in ozdravljanje vsih kopitnih bolezin,
- 2) poznanje vsih vunajnih in notrajnih delov, iz katerih živinske trupla obstojé, in njih opravil o zdravim stanu,
- 3) obširni nauk živinoreje domače živine vsaciga plemena, in njeniga plemenjenja,
- 4) razlago bolezin sploh,
- 5) popis vsih zdravil sploh, in kako se rabijo.
- 6) nauk o spoznanju in ozdravljanju vsih vunajnih in notrajnih bolezin kónj, goveje živine, ovac, kóz, prešičev in psov,
- 7) obširni nauk pri porodih, lahkih in težkih, naše domače živine,
- 8) poduk v razsojevanju vunajnih oblik (vunajne podobe) živine,
- 9) poduk klavno živino in mesó za všitek ogle-dovati,
- 10) sodijsko živinoznanstvo, to je, kako se pri

kupovanju, pri pravadah zastran kupljene, ranjene ali scer poškodovane živine po postavah ravnati.

Cele bukve bojo obsegle 40 do 50 pól (Bogen). Vsak teden pride ena pola na svitlo, ki bo veljala 4 krajc. dobriga denarja.

Vsak, ki se na te bukve naroči, pošlje v zagotovilo naročbe 40 krajc., ki se bojo porajtali za plačilo poslednih (zadnih) deset pól.

Za vsako pervih 30 ali 40 pol pa pošlje naročnik potem, ko se bo izdajanje bukev začelo, 4 krajc.; proti tem bo izdano pól prejel. Kdor bo izdane pôle po pošti prejemal, mora za marko vsake pôle še 1 krajc. pridjati, da se tako po sedanji postavi poštnina predplača. Scer se bojo pôle razpošiljale posamesne ali več pól skupaj po volji g. naročnikov, ktero naj nam naznani blagovolijo.

S to obširno in občekoristno knjigo, kakoršne dosihmal Slovenci, in kolikor je nam znano, tudi Slovani sploh še nimajo, se bo veliki potrebi vstreglo, ki se je razodevala povsod po tacih bukvah za živinozdravnike in zdravnike sploh, za kovače, živinorejce in za vsaciga kmetovavca. Priporočiti jo smemo tudi bukvarnicam vsih slovenskih županij.

Nadjamo se poslednjič, da tudi slovensko slovstvo ne bo po nji nevredno pomnoženo, kar pa ne gré nam, ampak drugim možém soditi. Težko je bilo, po neobdelanih potih pervim hoditi, in o visocih vednostih tako pisati, da na eni strani véda (vednost) nikakoršne škode ne terpi, na drugi strani pa da so bukve tudi prostimu bravcu razumljive.

Vredništvo.

Opomin kmetovavcam zastran senožet ali travnikov.

Lanska mokrotna létina je napravila veliko maha po senožetih. Škodljivi mah odpraviti, naj kmetovavci z maham obrašene travnike o suhim vremenu prevlečejo z ravno brano, ki ima goste zobé. Razrušeni mah naj se potem z grabljami pograbi na kupe, in za nasteljo porabi. Pridobljena nastelja bo obilo obilo poplačala to delo.

Ko pa začne spomladi trava zeleneti, naj se o mokrim vremenu senožet z mavcam (sadro ali gipsam) poštopá in obilni pridelk žlahne merve mu bo bogato povernil njegove stroške. Fidelis Terpine.

Očitno deržavno izpraševanje gojzdnarjev ali borštnarjev v Ljubljani.

(Dalje.)

Vsako tako izpraševanje ali taka preskušnja obstoji iz treh razdelkov.